

SIGMATISMUS

- **Interdentální** - hrot jazyka mezi zuby, výdechový proud není soustředěn na střed jazyka, ale vychází po celé jeho ploše - zní jako tupý sykot
- **Addentální** - hrot jazyka se dotýká zadní stěny horních řezáků, jeho okraje se natlačí na vnitřní plochu předních zubů, které překážejí výdechovému proudu - sykavý šum, který se blíží hlásce t
- **Labiodentální** - výdechový proud naráží na spodní ret, který je vytažen nahoru a dotýká se horních řezáků, akustický dojem se blíží hlásce f, vyskytuje se při anomáliích chrupu
- **Nazální** - výdechový proud vzduchu nevychází ústy, ale nosní dutinou – nepříjemný šelest, blíží se huhňavosti – příčinou je nedostatečný patrohltanový závěr
- **Laterální** - výdechový proud uniká po jedné nebo obou stranách jazyka, příčinou je chybné postavení jazyka, který se vychyluje na jednu nebo druhou stranu (pravostranný, levostranný a oboustranný)
- **Stridentní** - ostře sykavý až hvízdavý zvuk, vyskytuje se převážně u dospělých, žlábek v podélné ose jazyka je hluboký a úzký – nadměrné napětí artikulačních svalů (čím je žlábek užší, tím je zvuk ostřejší, protože rezonanční prostor je menší)
- **Laryngální** - sykavý ostrý zvuk v hrtanu prudkým vyražením dechu, příčinou je rozštěp patra

ROTACISMUS

- **Bilabiální** - rozkmitají se oba rty
- **Interdentální** - kmity tvoří jazyk vysunutý mezi zuby
- **Bukální** - rozkmitání tváře na jedné straně vzniká nápadný zvuk podobný frkání, výdechový proud vniká mezi jazyk a tváře, které rozkmitá
- **Velární** - kmitání zadním okrajem měkkého patra nebo v úžině mezi zadní částí jazyka a měkkým patrem (může se tvořit s nadměrnými vibracemi nebo i bez nich)
- **Uvulární** - rozkmitání čípku
- **Faryngální** - zadní stěna hltanu a kořen jazyka, chrčivý zvuk podobný hlásce ch, příčinou rozštěp patra
- **Hyperkinetický** - vytváří se úžina, kombinuje se s jinými zvuky – cvaknutí čelisti a sanice

ROTACISMUS BOHEMICUS

- **Bilabiální a labiodentální** - tvořen mezi dolním rtem a horními řezáky – u znělého v, u neznělého f
- **velární** - kmitání okrajů měkkého patra
- **uvulární** - chrčivý, drsný zvuk – kmitání čípku
- **laterální** - únik vzduchu bokem jazyka, vyskytuje se spolu s laterálním sigmatismem
- **nazální** – vyskytuje se velmi zřídka, vzduch proniká po rozkmitání měkkého patra nosem

Zdroje:

KLENKOVÁ, J. *Kapitoly z logopedie II., III.* Brno, Paido:1999. ISBN 80-85931-62-1

KRAHULCOVÁ, B. *Dyslalie, patlavost.* Praha, Beakra: 2007. ISBN 978-80-903863-0-3

